

ภาพผู้เข้าอบรมเข้ารับฟัง

โครงการฝึกอบรมและทัศนศึกษาดูงานด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

การอบรม

สรุปผลการดำเนินกิจกรรม

โครงการฝึกอบรมและทัศนศึกษาดูงานด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

วันที่ 21 ธันวาคม 2566

ศึกษาดูงาน ณ สวนลุงนวย อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง เข้าศึกษาดูงานตามฐานเรียนรู้ ๑) ฐานการผสมดินสำหรับปลูกผักการ เรียนรู้การผสมดินสำหรับปลูกผัก ๒) ฐานศึกษาเรียนรู้ สัมผัส และลงมือทำ เกี่ยวกับการเพาะเมล็ด ปลูกต้นกล้า ดูแลรักษา รวมไปถึงการขยายพันธุ์ การเลือกต้นพันธุ์ที่ดี เมนูสุขภาพต่างๆ การแปรรูปจากผลผลิต ตลอดจนถึงช่องทางการขาย ๓) ฐานศึกษาเรียนรู้ เติมน้ำสวนและศึกษาพันธุ์พืชต่างๆที่อยู่ภายในสวน

จุดเด่นของสวนลุงนวย คือ นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่นำเข้ามาใช้พัฒนาไปสู่ความเป็นเกษตรอินทรีย์ เช่น การปลูกไม้ผลในโรงเรือนเพื่อป้องกันแมลง ระบบการให้น้ำแบบสปริงเกอร์เพื่อลดเวลาทำงาน การกำจัดวัชพืชด้วยวิธีตัดหญ้าแทนการใช้สารเคมี ใช้ไส้เดือนดินและแฉะแดงช่วยในการปรับปรุงโครงสร้างดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืช ทำให้พันธุ์ไม้และผลผลิตจากสวนลุงนวยเป็นที่ต้องการ ปัจจุบันสวนลุงนวยเลิกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างถาวร มีเพียงปุ๋ยเท่านั้นที่ยังไม่ใช่เป็นปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐๐% แต่จะพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ ไม่ใช่สารเคมี ๑๐๐% อย่างสมบูรณ์ ตอนนี้สวนมีผลผลิตโกโก้แล้ว ต่อไปต้องเรียนรู้เรื่องแปรรูป อย่างตอนนี้กำลังศึกษาเรื่องผงโกโก้ ทำช็อกโกแลต คุณก็ได้เริ่มแปรรูปและเน้นมากคือคุณภาพ นี่เป็นตัวอย่างหนึ่ง ที่ทำทั้งหมดก็เพื่อเป็นต้นแบบ เป็นตัวอย่างให้ชาวสวนยาง ให้ชาวบ้านมีทางเลือก ที่จะเป็นอาชีพได้” ลุงนวย เล่าถึงแผนการต่อไปให้ฟัง “สำหรับผม คำขอบคุณจากคนที่ลำบาก แล้วผมที่ส่วนช่วยให้เขามีกินได้ คือ รางวัลที่มีค่าที่สุดแล้ว สวนลุงนวย มีร้านกาแฟ ขนม อร่อย ๆ ที่ใช้วัตถุดิบจากผลผลิตในสวน ไว้คอยบริการ มีจุดถ่ายรูปสวย ๆ ท่ามกลางพันธุ์ไม้เกิน ๑๐๐ สายพันธุ์ ทั้งยังพร้อมจะเป็นที่ศึกษาดูงานด้านการเกษตรปลอดสารพิษ

มีการจัดการแบบการปลูกผักปลอดสารพิษ มีการบริหารจัดการแบบครบวงจร ทำให้สินค้าที่ผลิตออกมามีคุณภาพ และมีความต้องการของตลาดมาก สวนลุงนวยที่ได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไป และกลุ่มที่จะไปศึกษาดูงานการดำเนินกิจกรรมของสวน กิจกรรมของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มผู้ที่ได้เข้าไปศึกษาดูงาน

จากที่ประชาชนในตำบลนางวได้ไปศึกษาดูงานได้รับความรู้ที่หลากหลายจากสวนลุงนวย : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตามปณิธานพ่อหลวง ที่ไปศึกษาดูงาน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาดูงานมาปรับใช้กับอาชีพของตนเอง และ สามารถความรู้ที่ได้รับนำมาทำเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่งด้วย และประชาชนที่ได้ไปศึกษาดูงานในครั้งนี้มีความคิดที่จะรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันในตำบลอีกด้วย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับคนในตำบลและสมาชิกที่เข้าร่วมในครั้งนี้ต่อไป

โครงการฝึกอบรมและทัศนศึกษาฐานงานด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

วันที่ 22 ธันวาคม 2566

ศึกษาฐาน ณ วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมกระจูดวรรณิ ตำบลพนางตุง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง “ผลิตภัณฑ์กระจูด” เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านประเภทหนึ่งของทางภาคใต้ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวัน ผลิตภัณฑ์ที่รู้จักทั่วไป คือ “เสื่อกระจูด” หรือ “เสื่อจูด” ภาษาพื้นเมืองภาคใต้เรียก “สาตจูด” นอกจากนี้ยังมีสานเป็นกระสอบสำหรับบรรจุสิ่งของ เช่น ข้าวสาร ข้าวเปลือก น้ำตาล เปลือก เป็นต้น

“กระจูด” เป็นพืชตระกูลเดียวกับ “กก” (Sedge) เป็นพืชที่เจริญเติบโตง่าย และแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว พบมากแถบภาคตะวันออก และภาคใต้ของประเทศไทย ชอบขึ้นในที่ ๆ มีน้ำขังอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะบริเวณริมทะเลสาบที่เป็นดินโคลน ซึ่งเรียกว่า “พรุ” ซึ่งชาวพื้นเมืองทางภาคใต้เรียกว่า “โพระ” สมัยก่อนชาวบ้านใช้ประโยชน์จากต้นกระจูดด้วยการสานเป็นเสื่อ ตะกร้า กระสอบใส่ข้าวสาร และน้ำตาลเพื่อเป็นบรรณาการมานานกว่า 200 ปี ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และมีการสืบสานกันมาอย่างไม่ขาดตอนจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนาและต่อยอดจนเกิดผลิตภัณฑ์จากกระจูดที่นำมาแปรรูปสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านหลังจากทำสวน

“กลุ่มหัตถกรรมกระจูดวรรณิ” ของดีจากกระจูดเมืองลุง จังหวัดพัทลุง เกิดจากนางวรรณิ แซ่ฮวด ประธานกลุ่มฯ ได้รวบรวมสมาชิกมารวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมจากการสานเสื่อกระจูด หรือ สาตจูด ซึ่งได้รับการสืบทอดภูมิปัญญาต่อเนื่องมาจากรุ่นหนึ่งร้อยปี เพราะมีต้นกระจูดขึ้นอย่างหนาแน่นในท้องที่ทำให้เกิดเป็นอาชีพใหม่หลังจากนำมามากสานใช้ในชีวิตประจำวัน โดยนางวรรณิ ได้ใช้ประสบการณ์จากการเข้าฝึกอบรมพัฒนางานหัตถกรรมกระจูด ให้มีรูปแบบและลวดลายที่หลากหลายขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดเด่นที่รูปทรง สีเส้น และประโยชน์ใช้สอย สามารถคงความเป็นธรรมชาติและปลอดภัยจากสารเคมี ต่อมานางวรรณิ เข้าเป็นสมาชิกของโครงการพระราชดำริโครงการศูนย์ศิลปาชีพห้วยป่าเขียว จังหวัดพัทลุง ทำให้ได้พัฒนาฝีมือการจักสานกระจูดให้มีลวดลายลักษณะเดียวกับการทอผ้า เช่น ลายดอกแก้ว รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูดให้มีรูปทรงต่าง ๆ มากขึ้น แล้วนำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับชาวบ้านและช่วยกันพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูดของกลุ่มหัตถกรรมกระจูดให้มีลวดลายสวยงามและรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

และในปี พ.ศ. 2548 นายมนต์พงศ์ แซ่ฮวด ลูกชายของนางวรรณิ ซึ่งเรียนจบ ปวช. สาขาจิตรศิลป์ คณะศิลปกรรม วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช, ปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และกำลังศึกษาปริญญาโท คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่ในขณะนี้ ได้เข้ามาช่วยงานของกลุ่มหัตถกรรมกระจูดวรรณิ โดยใช้ความรู้ด้านศิลปะออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะเทคนิคการย้อมสีกระจูดให้สวยงามแปลกตา โดยนายมนต์พงศ์เริ่มเข้ามาช่วยงานด้าน Product Design ก่อน แล้วขยับเข้ามาบริหารจัดการต่อยอดจากคุณแม่ ด้วยแนวคิด "งานจักสานไม่มีวันตาย" ซึ่งกลุ่มหัตถกรรมกระจูดวรรณิ พัฒนาการจักสานกระจูดให้เป็นกระเป๋าก่อน จากนั้นก็มาสานเป็นตะกร้า ตามความต้องการของตลาด ต่อมาพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ตะกร้าด้วยการใช้เทคนิคการย้อมสีเข้ามาสร้างสีสันความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เทคนิคการย้อมสีกระจูดที่นายมนต์พงศ์นำมาใช้นั้น มีทั้งการย้อมสีกระจูดก่อนแล้วนำมาจักสาน และการจักสานเป็นตะกร้าก่อนแล้วนำไปย้อมสี ซึ่งทั้งสองเทคนิคจะให้สีเส้นที่แตกต่างกัน คือถ้าย้อมก่อนแล้วสาน สีจะเกิดลวดลายกระจัดกระจายเหมือนลายกราฟิก แต่ถ้าสานแล้วนำไปย้อมก็ได้ตะกร้าที่มีสีคมชัดเหมือนกันทั้งใบ และอีกหนึ่ง

เทคนิคการย้อมสีกระจูดที่ถือว่าพิเศษสุดของกลุ่มหัตถกรรมกระจูดวรรณี ก็คือการย้อมแบบไลโทนสีหรือไล่ค่าน้ำหนักของสี ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ยังมีไม่มีผู้ผลิตกระจูดรายไหนทำได้

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์กระจูดของกลุ่มหัตถกรรมกระจูดวรรณีมีเกือบ 100 ชนิด อาทิ ตะกร้า กระเป๋า กล่อง เสื้อ กระจาด กระเช้าของขวัญ ฯลฯ ด้วยความเอาใจใส่ในทุกขั้นตอนการผลิตทำให้ผลิตภัณฑ์กระจูดของกลุ่มหัตถกรรมกระจูดวรรณีได้รับคำสั่งผลิตเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เพราะมีคุณสมบัติครบทั้งรูปทรง สี สัน และประโยชน์การใช้สอย รวมถึงการคงความเป็นธรรมชาติและปลอดภัยจากสารเคมี

สำหรับแนวคิดและแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาสร้างสรรค์หัตถกรรมกระจูดวรรณีนั้นเป็นการคิดค้น-พัฒนารูปแบบและสี สันของผลิตภัณฑ์ขึ้นเองอย่างต่อเนื่อง โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาที่สะท้อนวัฒนธรรม วิถีชีวิตท้องถิ่น และสอดแทรกความร่วมมือ ใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย โดยมีการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า และพฤติกรรมความชอบของลูกค้ามาผนวกกับด้านศิลปะ มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สร้างเอกลักษณ์ให้กับสินค้าให้มีความแตกต่างด้วยนำอัตลักษณ์ภาคใต้มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จและมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและได้คุณภาพเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

